

tes „Schlickwurf“-díszítéssel. Az egyik ház leletei között egy idol töredéke került elő.

Telepjelenségek – hulladékgyödrök, tárolóvermek – sorolhatók a *bronzkorba*, bontásuk során mészbetétes edények töredékei kerültek elő.

Valószínűleg a *római kori* lelőhely Ny-i része esett a kutatási területbe, néhány gödröt tártunk csak fel, ezek főleg házikerámiát, illetve néhány terra sigillata töredéket tartalmaztak. Szórványként került elő a területről egy kiegészíthető lezoux-i terra sigillata edény.

Az *Árpád-kori* leletanyagban feltűnően magas a külső kemencék aránya, lakóépületekből viszont mindössze egyetlen félig földbe mélyített, cölöpszerkezetes épületet tártunk fel. A kemencék a víz közelségét kihasználva a patak partjától húzódtak a dombtető felé. Előterükben általában nem találtunk leletanyagot, a platni alatti részt azonban gyakran rakták ki kerámiatöredékekkel (12–13. századi cserépbográcsok, fenékbélyeg, palackok töredékei). Több esetben megújított sütőfelületet tártunk fel, ami pontosabb datálásra ad lehetőséget. A kora középkori település részeként előkerült néhány kerítő- ill. vízelvezető árok is.

A területet Ny–K-i irányban átszelte 3 újkori árok és egy szemetesgödör, melyek 18–19. századi, mázas és festett kerámiatöredékeket tartalmaztak.

A főpálya K-i oldalán húzódó, 1897. sz. vízelvezető árok földmunkái során további 3 objektum került elő, melyeket szakfelügyelet keretében dokumentáltunk. A jelenségek egymáshoz viszonylag közel helyezkedtek el, két objektum nem tartalmazott leletanyagot, egy méhkas alakú tárolóveremből azonban nagy mennyiségű *Árpád-kori* kerámia, valamint paticsdarabok kerültek elő.

VAJDA-KISS OLGA

221. Lápafő, Temető

(Tolna megye) Kö

2005-ben már bejártam a temető területét, ahol egy 18. századi adat szerint a falu középkori temploma állt. Ekkor nem találtam az épület nyomait, de a temető körüli szántókon középkori cserepeket gyűjtöttem.²⁶ A ravatalozótól É-ra – ahol állítólag többször kerültek elő kövek – füves területen 2008. március 17-én vakondtúrásokban apró téglamorzsalékot, egy friss sír szélén pedig tégl- és kőtöredékeket, valamint néhány embercsontdarabot figyeltem meg.

K. NÉMETH ANDRÁS

222. Levél határa

(Győr-Moson-Sopron megye) Ó, Rő

2008. októberben helyszíni szemlét tartottam a település fejlesztésre kijelölt területein.

Cseresznyés utca: A belterület D-i szélén, a Cseresznyés utca házsorával szembeni, még beépítetlen, szántott parcellán római kerámiatöredékek (zömében szürke házikerámia), valamint apró téglatöredékek jelentkeztek a felszínen. A lelőhely egy enyhe kiemelkedés, mely mind a Cseresznyés utca, mind pedig a Szövetkezet utca irányába folytatódik. A lelőhely minden bizonnyal kiterjed az említett utcák már beépített részére is.

Két-víz-köz: A Lajta közelében, a medertől D-re, a sík szántóföldön szórványosan atipikus őskori kerámiatöredékeket találtam. A munkát nehezítette, hogy a vékony humuszréteg alatti Lajta-kavicsok a felszínen is megjelentek, helyenként szinte teljesen elborították azt. A lelőhely kiterjedését a vázolt körülmények miatt nem lehetett pontosan meghatározni.

TAKÁCS KÁROLY

223. Leányfalu, Móricz Zsigmond út 163/c

(MRT 7. k. 11/2 lh.)

(Pest megye) Rő

A késő római őrtorony melletti ház udvarán úszómedence építése közben egy késő római kőládásírt bolygattak meg a munkások. A sír kb. 2,5 m mélységben került elő, felette folyami kavicsból álló vastag üledékes réteg volt. A Ny–K tájolású férfiváz nyújtott helyzetben feküdt. Koponyáját, bal felső karját a bordákkal együtt s a medencéjét már kiszedte a gép. Melléklet nem került elő. A kőláda lapos kövekből épült, felírat nem látszott rajta. Kiemelni nem lehetett. Többször végeztünk szakfelügyeletet a ház kerítésének s egyéb melléképületeknek az átépítésénél, ám más leletanyag nem került elő.

OTTOMÁNYI KATALIN

224. Lébény, Göbeháza

(Győr-Moson-Sopron megye) R, Á

2008. július 22. és szeptember 29. között a lébényi Ipari Parkban végeztünk megelőző feltárást (Hrsz.: 2002). A terület egy ÉNy–DK-i irányban elnyújtott lapos dombhát DNy-i lejtőjén található. A beruházással érintett 11 000 m²-es terület közvetlenül kapcsolódik a 2006-ban feltárt Horseboxes telekhez, valamint a 2007-ben feltárt Renault telekhez és a kettő között húzódó 2001 hrsz. szintén megelőző feltárással kutatott bekötőúthoz. A jelen ásatáson valamint az említett feltárásokon megfigyelt régészeti jelenségek jellege és kora egymással többé-kevésbé megegyezik.

A telken feltárt 456 régészeti objektum nagyobb része az eddig megismert *Árpád-kori* falurészhez tartozik. Korukat az előkerült nagy mennyiségű kerámiaanyag alapján a 12–13. századra tehetjük. A korszakból egy lakóházat tártunk fel, amely méretében, szerkezetében, és tájolásában a Horseboxes-telken előkerült házakhoz hasonlít: téglalap alaprajzú veremház, két ágasfával, DNy-i sarokban agyagtapasztásos kemencével.

26 In: Régészeti kutatások Magyarországon – Archaeological Investigations in Hungary 2005. Budapest, 2006. 266.

Feltártuk több ovális alakú, nagyjából egyező méretű cölöpváz, felmenő falú épület maradványait, melyek valószínűleg terménytárolók (csűrök) voltak. Az Árpád-kori telephez tartozott továbbá számos kisebb-nagyobb (kerek, ovális vagy téglalap alakú) tárológödör, egy szabadtéri kemence a munkagödörrel, egy szabálytalan alakú, gödörként értelmezhető objektum, két fabélésű kút, valamint több nagyméretű agyagkitermelő gödör, illetve gödörkomplexum, és számos, egyelőre összefüggések nélküli, cölöplyuk. Az Árpád-kori gödrökből nagy mennyiségű patics- és téglatöredék került elő.

Az Árpád-kori telephez tartoztak még kisebb, ovális alakú területet kerítő árkok (karámok), valamint nagyobb méretű vízelvezető árkok. A vízelvezető árkok összefüggő rendszert alkottak: három párhuzamos árok a terület magasabb részéről a csapadékvizet egy mélyebb szinten található széles csatornaszerű árokba juttatta. A csatornaszerű meder egy nagyobb vízgyűjtő gödörbe (gödörkomplexumba) torkollott. A vízgyűjtő gödörben két szabályos kútszerű mélyedést figyeltünk meg, az egyikben viszonylag jó állapotban megmaradt faszerkezettel (ácsolt deszkabélés).

Az Árpád-kori leletanyagot túlnyomó részt alkotó kerámialeleteken kívül vaseszközök, valamint egy bronz karikagyűrű is előkerült.

A rézkori horizontot alapárkos épületek (építmények), tárológödörök (részben méhkas alakú vermek), valamint három nagyméretű ismeretlen rendeltetésű gödör alkotja. Az utóbbiak mérete nagyjából megegyezik, alakjuk szabálytalan, bennük helyenként kisebb cölöplyukak figyelhetők meg (egyikben kisebb tárológödör is előkerült).

A leletanyag a Hansági Múzeumba került.

TAKÁCS KÁROLY

225. Libickozma határa

(Somogy megye) Ő, Ró, Kö

2008. április 16-án korábbi lelőhelyeket ellenőriztünk, pontosítottunk és újabbakat rögzítettünk a településen.

Gerberica: A Siklósi Gyula által 1992-ben felfedezett lelőhely Ny-i és D-i részét terjesztettük ki, a K-i fedett, itt bejárást nem lehetett végezni. A Ny-i részről kovapatintéket, 1–2 őskori?, 1–2 római kori? és kevés középkori, a DNy-i részről kevés római kori és középkori kerámia-töredéket gyűjtöttünk. A két lelőhelyet egy vízfolyás választja el. Mindkét lelőhely talaja homokos, ezért a leletanyag erősen kopott. A Ny-i lelőhelyet Gerberica Nyugat néven rögzítettük.

Temető mellett: A temetőtől É-ra kisebb lelőhelyet lokalizáltunk, É-i részét nem tudtuk bejárni, mert már elboronálták. A lelőhelyen őskori, római kori? és középkori kerámia-töredékeket gyűjtöttünk. A lelőhely kiterjedése nagyobb, de valószínűleg nem függ össze a korábban bejárt Gerberica lelőhellyel.

A település déli vége: A falu déli részén kisebb halomsírmezőt fedeztünk fel. A templom és a Malom-árok

között 12 halom található, K–Ny irányban, két sorban. A két sor között nagyobb üres rész van, esetleg a halmokat itt felszámolták. A templom mellett két nagyobb halom van, ezektől Ny-ra egy nagyobb. Ettől D-re a domb szélén, egy bizonytalan kiemelkedés található. Egy csaknem teljesen kirabolt és elpusztított halmot D-ről egy árok szegélyez, ettől D-re egy kisebb halom van. A domb szélén két bizonytalan kiemelkedés van. A birkalegelőre vezető földúttól D-re három, É–D irányban sorakozó földsír látható. A halmok átlagos átmérője kb. 8 m, magasságuk kb. 30–50 cm. A halmok a temető K–Ny irányú szerkezete, a halmok mérete és római kori lelőhelyek (Gerberica és esetleg a Temető melletti rész) közelsége miatt feltehetőleg római koriak.

Munkatárs: Nyári Zsolt.

NÉMETH PÉTER GERGELY

226. Ligetfalva határa

(Zala megye) Ő, Ró, N?, Á

A 76 sz. Balatonszentgyörgy–Körmend főút rekonstrukciója keretében a 26+850 (Szentgyörgyvár–Felsőmándpuszta) és a 36+500 (Nagykapornak–Padári-elágazó) km-szelvények közötti szakasz régészeti terepbejárását végeztük el 2008. március 17–20. között. Ennek során több új lelőhelyet lokalizáltunk.

Erdő-föd: A község határának D-i sarkánál, a Ligetfalvai-patak bal partjára lejtő domb oldalán, gazos szántóföldön, a nehéz megfigyelési körülmények ellenére egy K–Ny hossz tengelyű, 115×40 m-es területen, közepes mennyiségű, közelebről meg nem határozható őskori és késő népvándorlás vagy kora Árpád-kori edénytöredékeket gyűjtöttünk.

Forrás-dűlő: A település D-i sarka közelében, a Ligetfalvai-patakra lejtő domb oldalán, egy ÉÉNy–DDK hossz tengelyű, 115×60 m-es területen, kevés őskori, római kori és Árpád-kori edénytöredéket gyűjtöttünk.

Kis-kuti-dűlő: A községtől DNy-ra, a Ligetfalvai-patak bal partjára lejtő domb oldalán, részben szántóföldön, részben réten, egy ÉÉNy–DDK hossz tengelyű, 215×80 m-es területen, elszórtan találtunk őskori és Árpád-kori edénytöredékeket.

Kis-rét: A község határának D-i sarkánál, a Ligetfalvai-patak bal partjára lejtő domb oldalán, gazos szántóföldön, a nehéz megfigyelési körülmények ellenére, egy ÉNy–DK hossz tengelyű, 160×50 m-es területen lehetett elszórtan, apró, közelebről meg nem határozható őskori és Árpád-kori edénytöredékeket gyűjteni.

Munkatársak: Basticz Zoltán és Mészáros Melinda régész, Kámán Beáta technikus.

KVASSAY JUDIT

227. Lukácsháza határa

(Vas megye) U, Á

2008. október 1–17. között próbafeltárást végeztünk a lukácsházi árvízcsúcs-csökkentő tározó területén.